

II. Activitats acadèmiques i institucionals

FOTOGRAFIA 1. El membre de l'IEC Andreu Mas-Colell pronunciant el discurs patriòtic.

1. Selecció d'activitats ordenades cronològicament

9 de setembre de 2019

Presentació de la *Gramàtica bàsica i d'ús de la llengua catalana*

La Setmana del Llibre en Català va ser el marc escollit per a donar a conèixer la *Gramàtica bàsica i d'ús de la llengua catalana*, en una conversa entre els membres de la SF Maria Josep Cuenca (directora de l'obra) i Màrius Serra, que va presidir Joandomènec Ros, president de l'IEC. Aquesta publicació forma part del conjunt de gramàtiques institucionals de l'Institut, que parteix de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) i segueix amb la *Gramàtica essencial de la llengua catalana* (2018). Es tracta d'una gramàtica normativa i descriptiva concebuda com a manual de consulta, i s'adreça al públic no especialitzat i molt específicament al món dels mitjans de comunicació, de l'Administració i de l'ensenyament.

11 de setembre de 2019

Diada Nacional de Catalunya

L'IEC commemorà l'Onze de Setembre amb un acte al pati de la Casa de Convalescència, al qual assistiren, entre altres personalitats, els consellers de la Generalitat de Catalunya Mariàngela Vilallonga (Cultura) i Josep Bargalló (Educació), i la secretària d'Economia, Natàlia Mas. El president de l'Institut, Joandomènec Ros, inicià els parlaments, i el membre de la SFCS Andreu Mas-Colell va ser l'encarregat de pronunciar el discurs patriòtic, titulat «El futur de l'economia catalana: brillant o mediocre?». La commemoració es va tancar amb *El cant de la senyera* i *Els segadors*, interpretats pel tenora Jordi Figaró. Així mateix, es van oferir visites guiades i gratuïtes a l'edifici de la Casa de Convalescència i visites lliures a l'exposició «Tribunal de les Aigües», de l'artista alcoià Antoni Miró (fotografia 1).

16 de setembre de 2019 i 20 de gener de 2020

Conferències sobre l'edició genòmica

La SECCB organitzà tres conferències al voltant de l'edició genòmica, que recentment s'ha expandit i ha millorat gràcies al descobriment del CRISPR, una tècnica que ja s'està emprant en aplicacions que afecten plantes, animals i fongs, i que té implicacions ètiques, socials i econòmiques importants. La primera sessió, titulada «Per què l'edició genètica ha revolucionat la biologia?», la va pronunciar Lluís Montoliu (Centre Nacional de Biotecnologia del CSIC) el 16 de setembre a la Sala Pere i Joan Coromines. Tot seguit, la Sala Pi i Sunyer acollí la conferència «L'edició en cèl·lules somàtiques i cèl·lules mare pluripotents. Aplicacions terapèutiques», impartida per Núria Montserrat (Institut de Bioenginyeria de Catalunya) i Ángel Raya (Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona). Finalment, el 20 de gener, Josep Maria Casacuberta (Centre de Recerca Agrigenòmica) i Diego Orzáez (Institut de Biologia Molecular i Cel·lular de Plantes Eduardo Primo Yúfera) abordaren «L'edició genòmica en plantes».

17 de setembre de 2019

Premi Catalunya de Sociologia 2019

Ramon Flecha, catedràtic de sociologia a la UB, pronuncià a la Sala Prat de la Riba el discurs d'acceptació del Premi Catalunya de Sociologia 2019, titulat «Sociologia catalana: de l'ancoratge a la llibertat». La presentació de l'acte fou a càrrec del president de l'IEC, Joandomènec Ros, i de la presidenta de l'ACS, Marta Soler, i hi van intervenir Ana Lebrón (cofundadora de Vern, Coordinadora d'Entitats de la Verneda - Sant Martí), Juan Ramon Vílchez (responsable del Programa Poble Gitano i de la Innovació Social del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya) i Tontxu Campos (director de la Universitat de Deusto), que remarcaren el compromís ètic i científic del guardonat (fotografia 2).

FOTOGRAFIA 2. El sociòleg Ramon Flecha pronunciant el discurs d'acceptació del Premi Catalunya de Sociologia 2019.

25 de setembre de 2019

Col·laboració IEC-IEMed

L'IEC col·laborà amb l'Institut Europeu de la Mediterrània en l'acte de lliurament de premis de la dotzena edició del concurs per a joves escriptors de la zona euromediterrània *Un mar de paraules*, que, sota la presidència del president de l'IEC, Joandomènec Ros, va ser dirigit per la directora de l'IEMed, M. Àngels Roqué.

26 de setembre de 2019

Concert «Homenatge a Pau Casals. La projecció mundial del Barroc i el violoncel des de Catalunya»

Darrer concert del cicle *Música al claustre de l'IEC* del curs passat, que el 17 de juliol no es va poder acabar per causes meteorològiques. Va anar a càrrec d'Oscar Alabau (violoncel) i Ricard Rovirosa (piano), i aquesta vegada es va oferir a la Sala Prat de la Riba. El cicle, dirigit pel musicòleg membre de l'IEC Romà Escalas, convidava a escoltar les obres d'alguns compositors catalans que des del Renaixement fins al Barroc van mantenir la qualitat de les seves composicions en l'àmbit internacional i que avui continuen emocionant amb la seva transtemporalitat.

3 d'octubre de 2019

Filosofia de la tecnologia, de Mario Bunge

Amb motiu de la celebració del centenari del filòsof i físic argentí Mario Bunge, es presentà l'edició en català del seu llibre *Filosofia de la tecnologia*, el primer de la col·lecció «Habilis: Tecnologia i Societat», coeditat per la SCT i la UPC. L'acte va tenir lloc a la Sala Pi i Sunyer i hi intervingueren Antoni Hernández-Fernández, l'editor i traductor de l'obra; Alfons Barceló, autor del pròleg; Àlicia Casals, presidenta de la SECCT, i Núria Salán, presidenta de la SCT. També es va fer una connexió telefònica amb Mario Bunge, resident al Canadà. Mario Bunge va morir uns mesos després, el 24 de febrer de 2020.

4 d'octubre de 2019

Dia de la Traducció

El Dia Internacional de la Traducció se celebra cada 30 de setembre coincidint amb el dia de Sant Jeroni, el traductor de la Bíblia, que es considera patró dels traductors. Amb motiu d'aquesta celebració, l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana va organitzar diverses activitats arreu del territori. L'acte de Barcelona tingué lloc al Jardí Mercè Rodoreda de la Casa de Convalescència, en col·laboració amb l'IEC, i consistí en un homenatge a Marina Abràmova, especialista en literatura catalana i traductora. L'acte, que comptà amb la participació de Miquel Cabal (vicepresident del Consell Europeu d'Associacions de Traductors Literaris) i Izaskun Arretxe (en representació de l'Institut Ramon Llull), va incloure una lectura de fragments en català i rus.

5 d'octubre de 2019

L'IEC i l'Euskaltzaindia

Al Palau de la Diputació Foral de Guipúscoa (Sant Sebastià) es va celebrar l'acte de clausura del Centenari de l'Euskaltzaindia, la Reial Acadèmia de la Llengua Basca. M. Teresa Cabré, presidenta de la SF, hi assistí en nom de l'Institut. L'IEC i l'Euskaltzaindia mantenen una relació de cooperació des de fa molts anys; actualment hi ha membres corresponents de l'Institut que ho són també de l'acadèmia basca.

7 d'octubre de 2019

La IATE: un recurs útil per a la traducció?

Activitat organitzada per la SCATERM, que va constar d'una conferència de presentació de la base de dades terminològica IATE, a càrrec de Paula Zorrilla, gestora de la IATE al Centre de Traducció dels Òrgans de la UE, i d'una taula rodona en què van intervenir tres ponents que representaven diferents perfils d'usuaris de la IATE: Carlota Gurt (Associació Professional de Traductors i Intèrprets de Catalunya), Agustí Espallargas (Departament d'Assessorament Lingüístic del Parlament de Catalunya) i Marta Grané (TERMCAT). La sessió va acabar amb un debat entre els ponents i el públic assistent.

9 d'octubre de 2019

L'IEC, amb les obres completes de Moll i d'Alcover

La Sala Prat de la Riba acollí la presentació del quart volum de les *Obres completes* de Francesc de Borja Moll i el quart volum de les *Obres completes* d'Antoni Maria Alcover, coeditats per l'IEC, la Nova Editorial Moll i la Institució Francesc de Borja Moll. L'acte va ser conduït pel president de l'Institut, Joandomènec Ros, i hi intervingueren Francesc Homs, president de la Institució Francesc de Borja Moll; Maria Pilar Perea, directora de les dues sèries d'obres completes; Llorenç Carrió, regidor d'Educació i Publicacions de l'Ajuntament de Palma, i Antoni Mir, director de la Nova Editorial Moll. Durant la sessió també es va presentar el bust de Francesc de Borja Moll, donat per la Institució Francesc de Borja Moll a l'IEC. Va cloure l'acte una actuació musical amb peces inèdites del compositor mallorquí Baltasar Samper, interpretades per la soprano Susanna Puig i el pianista Guillem Martí, presentats pel musicòleg Amadeu Corbera.

10 d'octubre de 2019

A l'IEC llegim Rodoreda

Coincidint amb el dia del naixement de Mercè Rodoreda, la Presidència de l'IEC organitza un homenatge a l'escriptora, que va llegir els drets de la seva obra a l'Institut. En aquesta ocasió, vuitanta anys després del final de la Guerra Civil, es va fer una lectura de fragments de *La plaça del Diamant* al claustre de la planta noble de la Casa de Convalescència i a càrrec de diversos lectors voluntaris. Joandomènec Ros, president de l'IEC i de la FMR, va donar la benvinguda a l'acte, que presidí juntament amb la consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Mariàngela Vilallonga, la qual va llegir el primer fragment (fotografia 3).

FOTOGRAFIA 3. La consellera de Cultura de la Generalitat, Mariàngela Vilallonga, participant en la lectura.

22 d'octubre de 2019

La recerca musicològica a Catalunya i a les regions perifèriques d'Europa

A fi d'analitzar la recerca musicològica que es duu a terme a Catalunya i a les regions perifèriques d'Europa, la SCMUS va organitzar aquesta activitat, celebrada a la Institució Milà i Fontanals del CSIC (Barcelona). Per mitjà de la conferència «Music historiography and “periphery”: the musical culture of Central Europe from current research perspective», la musicòloga Lenka Hlávková (Universitat Carolina de Praga) va exposar la trajectòria i el futur de la recerca a les regions perifèriques d'Europa a partir de l'experiència txeca. Després es va fer un col·loqui, en què es va debatre la funció que ha d'exercir Catalunya en la musicologia internacional i el rol que pot tenir, en aquest context, la SCMUS.

FOTOGRAFIA 4

22 d'octubre de 2019

Inauguració del curs acadèmic 2019-2020

La consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Mariàngela Vilallonga, i el síndic de l'Alguer, Mario Conoci, van presidir, juntament amb el president de l'IEC, Joandomènec Ros, la sessió inaugural, en què Eduard Vallès, membre de l'IEC adscrit a la SHA, pronuncià el discurs reglamentari, titulat «Picasso i la cultura catalana: notes artístiques, humanes i literàries». La cloenda de l'acte, celebrat a la Sala Prat de la Riba, va anar a càrrec del grup de música Tornaveus, que actuà després que el secretari general, Josep Enric Llebot, fes la lectura de la *Memòria* del curs anterior (fotografia 4).

23-25 d'octubre de 2019

Congrés Anual de l'Academia Europaea: «Building bridges 2019»

L'AE-BKH acollí la 31a edició del congrés anual de l'Academia Europaea, «Building bridges 2019», al qual assistiren 240 experts internacionals de diferents àmbits acadèmics. El congrés se celebrà a l'IEC, a l'Ateneu Barcelonès i al Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona. L'Academia Europaea és una associació europea no governamental sense afany de lucre que té prop de 3.800 membres, entre els quals experts de renom en una gran varietat de camps, incloent-hi les ciències exactes, la tecnologia, la medicina, les matemàtiques, la literatura, les humanitats, les ciències socials, les ciències cognitives, l'economia i el dret. D'altra banda, l'AE-BKH és el node que representa els països del sud d'Europa i del Mediterrani, amb seu a l'IEC i dirigit pel biòleg, membre de l'IEC adscrit a la SECCB, Ricard Guerrero.

25 d'octubre de 2019

Simposi Alexandre Galí

Amb motiu del cinquantenari de la mort d'Alexandre Galí (membre de l'IEC adscrit a la SFCS), l'IEC i el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya van organitzar aquest simposi, que aplegà una trentena d'experts a la Sala Puig i Cadafalch per a aprofundir en l'obra del pedagog i debatre'n la projecció en el present. La inauguració va ser a càrrec del president de l'Institut, Joandomènec Ros, i del secretari de Polítiques Educatives del Departament d'Educació, Carles Martínez. Seguidament, el president de la SCFIL, Josep Montserrat, impartí la ponència «El pensament d'Alexandre Galí» i s'obriren debats entorn de qüestions com la llengua i la cohesió social o la formació del magisteri, que plantegen reptes per als quals es van assenyalar línies de futur.

28 i 30 d'octubre de 2019

Divulgació científica

El biòleg i president de l'IEC, Joandomènec Ros, pronuncià a Barcelona les conferències divulgatives següents: «El naturalisme com a vocació», a la Biblioteca Sagrada Família - Josep M. Ainaud de Lasarte, en un acte organitzat per Biblioteques de Barcelona amb motiu del centenari del naixement de Ramon Margalef, i «La sostenibilitat, és possible?», en el marc de la sessió *Economia circular*, organitzada per la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya a la seva seu.

29 d'octubre de 2019

Conferència inaugural del curs 2019-2020 de la SCG

La SCG dedicà la sessió inaugural d'aquest curs al geògraf alemany Alexander von Humboldt (1769-1859), amb motiu del 250è aniversari del seu naixement. El president de la Societat, Josep Oliveras, va obrir l'acte, en el qual Josefina Gómez Mendoza (sòcia d'honor de la SCG i catedràtica emèrita de geografia de la Universitat Autònoma de Madrid) impartí la conferència «Alexander von Humboldt. Entre-mundos, entre-épocas».

29 d'octubre - 5 de novembre de 2019

Càtedra UNESCO. Curs de Formació Lingüística Katukina-kanamari

L'Assemblea General de les Nacions Unides proclamà el 2019 Any Internacional de les Llengües Indígenes, i la Càtedra UNESCO de Diversitat Lingüística i Cultural de l'IEC hi va contribuir amb el Curs de Formació Lingüística Katukina-kanamari, impartit a Tabatinga (Amazones, Brasil) per Francesc Queixalós, col·laborador de la Càtedra. El curs, organitzat pel Centro de Trabalho Indigenista, va anar adreçat a mestres bilingües kanamari, parlants de la llengua katukina-kanamari, amb vista a l'anàlisi fonològica i gramatical pertinent per a la resolució de problemes ortogràfics i l'elaboració d'instruments pedagògics.

7 i 8 de novembre de 2019

II Simposi Internacional Joan Brossa

En el marc del centenari del naixement del poeta Joan Brossa, vint anys després de la seva mort (1998) i divuit anys després de l'únic simposi acadèmic (2001) dedicat a la seva obra, se celebrà el II Simposi Internacional Joan Brossa per a dur a terme una revisió dels estudis realitzats sobre la creació de l'autor i per a donar un impuls a noves lectures fetes des d'un segle i un context molt diferents als del poeta. El Simposi, dut a terme a la Sala Prat de la Riba sota el títol «Els arbres varien segons el terreny», fou organitzat per la ILC i la Fundació Joan Brossa, en el marc del conveni de col·laboració entre l'IEC i la ILC.

FOTOGRAFIA 5. Lectura dramatitzada del poema de David Jou «La taula periòdica», interpretat per la rapsoda Sílvia Panisello i per la violoncel·lista Sinta Salvadó.

7 i 8 de novembre de 2019

Jornada de la Càtedra Pompeu Fabra: «Impacte de la mundialització sobre les llengües: el cas del català»

En la cinquena edició d'aquesta jornada científica promoguda per la Càtedra Pompeu Fabra de la UPF i l'IEC, s'analitzà com la globalització afecta la llengua. La inauguració, a la Sala Prat de la Riba, anà a càrrec de Joandomènec Ros (president de l'IEC), Ester Franquesa (directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya) i Cristina Gelpí (vicerectora i directora de Projectes per a la Docència de la UPF), i l'obertura fou a càrrec de M. Teresa Cabré (directora de la Càtedra Pompeu Fabra i presidenta de la SF). Tot seguit, van intervenir els ponents convidats, el membre de la SFCS Guillem López Casasnovas i la crítica literària Marina Porras. La segona sessió tingué lloc l'endemà a l'auditori del campus de la Ciutadella de la UPF i va comprendre ponències de Vicent Partal (director de Vilaweb), Margarida Aritzeta (degana de la ILC) i Josep Gifreu (membre de l'IEC adscrit a la SF).

8-17 de novembre de 2019

24a Setmana de la Ciència a Catalunya

La Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació i la Generalitat de Catalunya organitzen, amb la col·laboració de l'IEC, la Setmana de la Ciència, que en aquesta edició girà entorn de la taula periòdica (amb motiu de la celebració de l'Any Internacional de la Taula Periòdica dels Elements Químics) i de personalitats que han estat referents mundials en diversos camps de coneixement, entre les quals l'ecòleg Ramon Margalef (amb motiu del centenari del seu naixement) i el polifacètic Leonardo da Vinci (en els 500 anys de la seva mort). La Sala Nicolau d'Olwer acollí la jornada que va organitzar per al dia 13 la SECCT, dedicada a la figura de l'enginyer Narcís Monturiol, en el bicentenari del seu naixement.

14 de novembre de 2019

Any Internacional de la Taula Periòdica dels Elements Químics

Després de tot un any d'actes per a celebrar l'Any Internacional de la Taula Periòdica arreu del territori, impulsats per la SCQ, va tenir lloc a l'Auditori de la Diputació de Tarragona l'acte de cloenda, conduït pel bioquímic i comunicador científic Pere Estupinyà i que va comprendre el monòleg «La química dels sentiments», a càrrec del professor David Bueno; la projecció del vídeo premiat per la SCQ i per la Societat Europea de Química; el col·loqui «*Quo vadis química?*», i la lectura dramatitzada del poema «La taula periòdica», del membre de l'IEC adscrit a la SECCT David Jou. L'acte va comptar amb la participació de persones del món econòmic, educatiu i institucional del país (fotografia 5).

14 i 15 de novembre de 2019

Jornades d'Estudi Gabriel Alomar (1873-1941): «L'intel·lectual, el periodista i el polític»

La Delegació de l'IEC a Palma i la SHA, juntament amb la UIB, van organitzar aquestes jornades a Palma dedicades a l'escriptor mallorquí Gabriel Alomar, en què per mitjà de conferències i ponències s'abordaren diferents aspectes de la seva trajectòria intel·lectual, periodística i política. La primera jornada va tenir lloc a l'edifici Sa Riera de la UIB i el membre de l'IEC adscrit a la SFCS Bernat Sureda en fou un dels ponents convidats. En la segona jornada, celebrada a l'Aula de Graus de l'edifici Ramon Llull (campus UIB), el president de l'IEC, Joandomènec Ros, va presentar la conferència «Gabriel Alomar, intel·lectual i polític de Catalunya. Des de la militància republicana i catalanista a la Unió Socialista de Catalunya», que pronuncià el membre de l'IEC adscrit a la SHA Jordi Casassas.

15 i 16 de novembre de 2019

XVII Jornada sobre la Història de la Ciència i l'Ensenyament Antoni Quintana Marí

La SCHCT organitza bianualment aquesta jornada per debatre les relacions entre història de la ciència i ensenyament, afavorir la col·laboració entre docents i historiadors de la ciència i fer conèixer experiències i recursos sobre la seva aplicació en l'ensenyament. En aquesta edició, que es va celebrar a la Sala Nicolau d'Olwer (el dia 15) i a la Residència d'Investigadors del CSIC (el dia 16), fou Josep Simon (Institut Interuniversitari López Piñero de la UV) qui impartí la conferència inaugural, titulada «La màquina universal: mètode infal·libre per a resoldre qualsevol problema pedagògic mitjançant la intuïció historicocientífica».

19 i 20 de novembre de 2019

Intercanvis, recursos i estratègies per al mestre plurilingüe

Col·loqui transfronterer coorganitzat per la SCP, La Bressola, el centre APRENE, la Direcció de la Inspecció Educativa dels Pirineus Orientals i la Universitat de Montpeller. Hi participaren cent cinquanta investigadors, que abordaren la didàctica del plurilingüisme i el paper del docent com a agent clau en la implementació dels currículums escolars en classes bilingües i immersives. La primera jornada es va desenvolupar al Col·legi Pompeu Fabra - La Bressola i, l'endemà, l'activitat prosseguí a la seu de la UPVD.

20 de novembre de 2019

Sisè Fòrum Forestal de Barcelona: «Les polítiques del bosc privat a Catalunya»

A fi de col·laborar en la millora i el progrés del sector forestal i de la gestió dels boscos, aquesta edició del Fòrum que organitza la ICEA es va dedicar a les possibles polítiques per al bosc privat, tenint en compte que ocupa el 46 % de la superfície del país, el 77 % de l'extensió total de bosc i que pertany a 221.000 propietaris. Va tenir lloc a la Sala Pere i Joan Coromines i, entre altres personalitats, hi intervingueren Jordi Sala, president de la ICEA; Montserrat Bas, degana del Col·legi d'Enginyers Tècnics Agrícoles i Forestals de Catalunya; Teresa Jordà, consellera d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya, i Joandomènec Ros, president de l'IEC.

20 i 27 de novembre de 2019

Nous talents en sociolingüística catalana

Sisena edició d'aquesta iniciativa de la SOCS per a presentar els millors treballs de fi de grau (TFG) i treballs de fi de màster (TFM) de temàtica sociolingüística llegits durant el darrer curs en diferents universitats del domini lingüístic català. Per primera vegada i atesa la quantitat i la qualitat dels treballs presentats, l'activitat es programà en dues sessions, la primera celebrada al campus del Poblenou de la UPF i, la segona, a la Facultat de Filologia i Comunicació de la UB. Un total de vuit estudiants hi van presentar els seus treballs.

21 de novembre de 2019

Jornada Francesc Eiximenis i la seva obra

La Sala Nicolau d'Olwer acollí aquesta activitat dedicada al frare franciscà Francesc Eiximenis (1330-1409), probablement un dels autors catalans medievals més llegits, copiats, publicats i traduïts. La jornada, organitzada per la SCEJ (amb el suport de la Diputació de Barcelona, de la RABLB i de l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes de la UdG), comptà amb les intervencions dels principals especialistes coneixedors de la figura i l'obra d'Eiximenis (en especial, catalans, valencians i italians), els quals van analitzar la influència del seu pensament polític i jurídic en el dret públic català.

FOTOGRAFIA 6

22 de novembre de 2019

Dia Internacional de la UNESCO

En el marc de la Setmana de la UNESCO, promoguda per la Xarxa Civil UNESCO, l'IEC va commemorar el Dia Internacional d'aquest organisme de les Nacions Unides amb una jornada a la Sala Pere i Joan Coromines. L'obertura anà a càrrec de Joandomènec Ros, president de l'Institut, i d'Arnau Queralt, director del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de la Generalitat de Catalunya. A continuació, van intervenir Josep Domingo (Càtedra UNESCO de Privadesa de Dades de la URV), Sandra Ezquerro (Càtedra UNESCO Dones, Desenvolupament i Cultures de la UVic-UCC i la UB) i el membre de la SF Joan A. Argenter, responsable de la Càtedra UNESCO de Diversitat Lingüística i Cultural de l'IEC, el qual va parlar de l'Any Internacional de les Llengües Indígenes 2019. Finalment, Roger Costa, de la Direcció General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, i Martí Rom, president de l'Associació per la Pedra Seca i l'Arquitectura Tradicional, van oferir la presentació «Pedra seca, Patrimoni Cultural Immaterial (2018)».

22 de novembre de 2019

Simposi sobre Dolors Monserdà

El Govern de la Generalitat de Catalunya va commemorar, l'any 2019, el centenari de la mort d'aquesta escriptora i periodista feminista (Barcelona, 1845-1919) i, juntament amb la Càtedra Verdaguier, la Càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada - Carles Fages de Climent i l'IEC, va organitzar a la seu de l'Institut el *Simposi Dolors Monserdà i Vidal: els orígens de la novel·la catalana moderna i del feminisme a Catalunya*. L'acte comptà amb l'assistència de la consellera de Cultura de la Generalitat, Mariàngela Vilallonga.

Dolors Monserdà era filla d'una família de la burgesia i va rebre una educació acurada. La seva trajectòria literària es va centrar inicialment en la poesia. Els seus poemes van ser guardonats en els Jocs Florals en diverses ocasions i, l'any 1909, fou nomenada presidenta dels Jocs Florals de Barcelona. Així, Monserdà va esdevenir la primera dona que ocupà aquest càrrec. La major part de la seva obra poètica quedà recollida en *Poesies catalanes* (1888) i *Poesies* (1911).

24-29 de novembre de 2019

L'IEC a la Unió Acadèmica Internacional

A la seu de l'Institut de França (París) va tenir lloc l'Assemblea General de la UAI i l'acte de celebració del seu centenari, en què participaren Joandomènec Ros, president de l'IEC, i Josep Guitart i Antoni Riera, membres de l'IEC adscrits a la SHA i delegats de l'IEC a la UAI. L'IEC pertany a la UAI des de l'any 1923 i hi participa i col·labora elaborant grans projectes de recerca duts a terme amb la col·laboració de diversos grups de recerca de diferents acadèmies d'arreu (fotografia 6).

FOTOGRAFIA 7

25 i 26 de novembre de 2019

Jornada científica *Patrimoni medieval i guerra civil*

Els AAR organitzaren aquesta jornada dedicada al romànic, la Guerra Civil i el patrimoni medieval, que es va inaugurar a la Sala Pere i Joan Coromines amb la lliçó «Romànic en guerra. Salvament i propaganda», a càrrec de Joaquim Nadal (director de l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural). Seguidament, presentaren ponències Rafael Torrella (Arxiu Fotogràfic de Barcelona), Àngels Casanovas (Museu d'Arqueologia de Catalunya), Rosa M. Martín (AAR), Carles Freixes (Museu Diocesà i Comarcal de Solsona), Maria Garganté (UAB), Jordi Sacasas (Museu i Tresor de Santa Maria del Pi), Francesc Fité (UdL) i Alberto Velasco (UdL). L'endemà, la jornada continuà a l'església de Santa Maria del Pi, amb una visita comentada sobre l'impacte de la Guerra Civil en el seu patrimoni.

29 de novembre de 2019

La Universitat a Catalunya: republicana, autònoma, franquista, diversa (1931-1977)

Amb motiu del vuitantè aniversari de l'exili (1939-2019), la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana va organitzar el seminari *La Universitat a Catalunya: republicana, autònoma, franquista, diversa (1931-1977)*, que impartí l'historiador Jaume Claret (professor dels Estudis d'Arts i Humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya). L'acte va tenir lloc a la Sala Puig i Cadafalch i comptà amb una vintena de participants.

3 i 4 de desembre de 2019

Lliurament de la Medalla d'Or de la Ciutat a Pompeu Fabra

El dia 3 de desembre, al Saló de Cent del consistori barceloní, l'Ajuntament de Barcelona va lliurar als descendents de Pompeu Fabra la Medalla d'Or de la Ciutat, que li fou concedida l'any 1938 però que no se li va entregar mai. La cerimònia, organitzada per l'Ajuntament i l'IEC, va consistir en un parlament d'acceptació de la Medalla per part del president de l'IEC, Joandomènec Ros —medalla que fou cedida per la família a l'Institut—, i una glossa del lingüista a càrrec de M. Teresa Cabré, presidenta de la SF (fotografia 7). L'endemà va tenir lloc a la seu de l'Institut l'acte de recepció per part del president, Joandomènec Ros, de la Medalla, que Peio Rahola Fabra, net de Pompeu Fabra i representant de la família, va cedir a l'IEC.

4 de desembre de 2019

XII Jornada ACCA: «L'alimentació del futur. Reflexions i nous reptes»

L'ACCA va celebrar el quarantè aniversari de la seva fundació amb aquesta jornada, que girà entorn dels reptes actuals de l'alimentació, així com de les oportunitats que ofereixen la innovació, la recerca i l'aplicació de les noves tecnologies. La Jornada va tenir lloc a la Sala Pere i Joan Coromines i la inauguració anà a càrrec de Joandomènec Ros, president de l'IEC; Montserrat Rivero, presidenta de l'ACCA, i Ascensión Marcos, presidenta de la Federació Espanyola de Societats de Nutrició, Alimentació i Dietètica.

9 de desembre de 2019

Norma i diversitat lingüística: la gestió normativa en contextos pluricèntrics. Francofonia i catalanofonia

La Universitat de la Sorbona acollí aquesta jornada científica, organitzada pel seu Centre d'Estudis Catalans i per la SF de l'IEC, amb l'objectiu de contrastar les dinàmiques normatives del francès i el català, i d'examinar el fet que les acadèmies es debatin entre el seguiment d'una tradició de rigidesa prescriptiva i la nova mirada del fet lingüístic que es desprèn dels nous plantejaments teoricometodològics. Entre altres experts, hi van intervenir Georges Lüdi (Universitat de Basilea), que va pronunciar la conferència plenària, titulada «Pluricentrisme normatiu: conceptes, realitats i reptes», i els membres de la SF M. Teresa Cabré (presidenta), Maria Josep Cuenca, Georg Kremnitz i Gemma Rigau.

11 i 12 de desembre de 2019

*Seminari *El jurament hipocràtic a l'antiguitat**

La SCEC organitzà aquest seminari, impartit a la Sala Nicolau d'Olwer per l'investigador Cristian Tolsa (UB) i que va constar de dues sessions, en les quals el conferenciant, especialista en medicina hipocràtica, exposà les darreres teories entorn del jurament hipocràtic, tant pel que fa a les circumstàncies de la redacció del text com a qüestions de contingut i d'aplicació per als metges de l'antiguitat. L'activitat va permetre conèixer nous aspectes de la medicina grega antiga, des del segle v aC fins a l'època hel·lenística i romana.

12 de desembre de 2019

100a sessió de la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics

La Sala Fontserè va ser l'escenari de la centena sessió acadèmica al voltant de l'estudi de la litúrgia. En aquesta ocasió, es va oferir una conferència, titulada «El bema siríac: arquitectura i litúrgia. Influència en la tradició bizantina» i pronunciada per Sebastià Janeras, doctor en ciències eclesiàstiques orientals i membre de la Junta Directiva de la SCEL.

FOTOGRAFIA 8

16 de desembre de 2019

Homenatge de les lletres catalanes a Pompeu Fabra (1928)

La Sala Prat de la Riba acollí la presentació del llibre *Homenatge de les lletres catalanes a Pompeu Fabra (1928)*, de la col·lecció «Publicacions de la Presidència». Va obrir l'acte Joandomènec Ros, president de l'IEC. També hi van intervenir Ramon Pinyol, president de la SHA de l'IEC; Pere Quer, curador de l'obra, i Ester Franquesa, directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya. El llibre és la culminació d'un homenatge que es va gestar l'any 1928 i constitueix un acte de «reparació històrica». Es va subratllar la importància de la tasca de l'Arxiu de l'IEC, que ha servat els documents durant més de noranta anys (fotografia 8).

15 de gener - 10 de juny de 2020

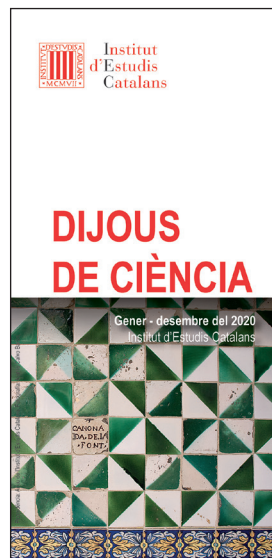
XVIII Seminari de la Secció de Filosofia Analítica de la SCFIL

La divuitena edició d'aquest seminari, adreçat principalment a professors de filosofia de secundària i a estudiants del grau de filosofia, es va dedicar a les disputes filosòfiques i constà de set sessions impartides per professors i investigadors universitaris: «La defensa del nadiu americà: controvèrsia de Bartolomé de las Casas amb Ginés de Sepúlveda», per Andreu Grau, de la UB (Sala Prat de la Riba, 15 de gener); «Lucrezia Marinella i Moderata Fonte *versus* Giuseppe Passi. *Moments de la querelle des femmes*», amb Rosa Rius, de la UB (Sala Pere i Joan Coromines, 29 de gener); «El debat entre Bertrand Russell i Frederick C. Copleston sobre l'existència de Déu», a càrrec de Josep Macià, de la UB (Sala Pere i Joan Coromines, 12 de febrer); «Directament o per mitjà de conceptes? El debat sobre com el llenguatge arriba al món», conduïda per Genoveva Martí, de la UB (Sala Pere i Joan Coromines, 26 de febrer); «Justícia distributiva: John Rawls *vs.* Robert Nozick», amb Pablo Magaña, de la UPF (Sala Pere i Joan Coromines, 11 de març); «La crítica a la crítica del subjecte: Françoise Collin i el pensament postmodern», a càrrec de Lorena Fuster, de la UB (sessió virtual, 27 de maig), i «La polèmica Popper-Kuhn sobre la racionalidad en la ciencia», que oferí José A. Díez, de la UB (sessió virtual, 10 de juny).

16 de gener de 2020

I Jornada sobre Corpus Orals del Català

La Sala Nicolau d'Olwer acollí la I Jornada sobre Corpus Orals del Català: «Ciència, lingüística i tecnologia». Durant la sessió es van exposar els treballs en relació amb el projecte Corpus Oral de la Llengua Catalana, que ha posat en marxa la SF, amb el suport del Govern de les Illes Balears i l'AVL. La inauguració va anar a càrrec de M. Teresa Cabré, presidenta de la SF, i de Lluís de Yzaguirre, investigador principal del projecte.

FOTOGRAFIA 9

17 de gener de 2020

Primera Cimera Catalana d'Acció Climàtica

El president de l'IEC, Joandomènec Ros, i la presidenta de la ICHN, Jordina Belmonte, van participar en la Primera Cimera Catalana d'Acció Climàtica, organitzada pel Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya amb l'objectiu d'assolir compromisos concrets per a reduir les emissions de CO₂. La trobada, al Teatre Nacional de Catalunya, fou presidida pel president de la Generalitat, Quim Torra, i aplegà un miler de representants d'administracions, empreses i entitats dels diversos sectors econòmics, polítics i socials. La Cimera representa el primer pas per a acordar un full de ruta que permeti afrontar l'emergència climàtica, amb compromisos tant del Govern com de tots els agents implicats.

23 de gener, 27 de febrer, 21 de maig i 18 de juny de 2020

Cicle de conferències *Dijous de ciència*

Per al 2020, la SECCT va organitzar aquest cicle en sessions programades fins al desembre. Les conferències que es van oferir durant aquest curs acadèmic van ser, per ordre cronològic, «Amb la globalització, més o menys universitat? Visió iberoamericana», pronunciada pel membre de la SECCT Jaume Pagès (Sala Pere i Joan Coromines); «Connexió entre investigació acadèmica i objectius industrials: l'ICIQ com a model a Catalunya?», de Miquel Àngel Pericàs, director de l'ICIQ (Sala Pere i Joan Coromines); «Quin és l'impacte econòmic de l'activitat matemàtica?», a càrrec del membre de la SECCT Joan de Solà-Morales (sessió telemàtica), i «La geoinformació per a modelitzar el món real. Quins desafiaments comporta?», impartida per Xavier Pons, catedràtic de geografia a la UAB (sessió telemàtica) (fotografia 9).

29 de gener de 2020

L'IEC amb l'Any Carner

El president de l'IEC, Joandomènec Ros, s'entrevistà amb Alfons Suñol Carner, familiar de Josep Carner, i Jaume Coll, professor de la UB i comissari de l'Any Carner, per a tractar de la participació de l'Institut en els actes de commemoració de l'Any Carner.

30 de gener de 2020

Col·laboració de l'IEC i l'Eusko Ikaskuntza

El president de l'IEC, Joandomènec Ros, va mantenir una reunió amb els directors científics de l'Eusko Ikaskuntza (Societat d'Estudis Bascos): Mario Zubiaga, Zelai Nikolas i Beatriz Akizu, i amb Salvador Cardús (sociòleg membre de l'IEC adscrit a la SFCS), per a engagar un projecte comú sobre conflictes territorials de sobirania a Europa. L'objectiu d'aquest projecte, basat en les bones pràctiques de resolució de conflictes i en criteris acadèmics sòlids i contrastats, és portar a terme una proposta de protocol europeu de resolució democràtica de conflictes territorials entorn de la sobirania en el si dels estats europeus, amb la possibilitat que les institucions europees i estatals l'aprovin com a instrument o norma de claredat.

FOTOGRAFIA 10. Participants en el projecte, acompanyats per Martin Galinier, vicepresident de la UPVD i director del centre de recerca CRESEM; Mercè Puig, vicerectora d'Estudiants i Política Lingüística de la UB; Joandomènec Ros, president de l'IEC, i Bernard Fourcade, president de la Cambra de Comerç i d'Indústria del Departament dels Pirineus Orientals i president de l'Institut Mediterrani d'Estudis i de Recerca en Informàtica i Robòtica.

1 de febrer de 2020

IX Dissabte Transfronterer de les Matemàtiques a l'Alt Empordà

La FFSB i l'Ajuntament de Figueres organitzen aquesta activitat, que es duu a terme al Centre de Formació Integrat Ferran Sunyer i Balaguer de Figueres i s'adreça a l'alumnat de batxillerat dels centres d'ensenyament de l'Alt Empordà i de les comarques properes. La novena edició acollí un centenar d'estudiants de catorze centres, que van resoldre els reptes matemàtics plantejats en tres xerrades paral·leles: «Embolica que fa fort!», conduïda per Natàlia Castellana (UAB); «Teoria de jocs: equilibri de Nash i models econòmics», amb Xavier Jarque (UB), i «Criptografia: de l'aritmètica als codis secrets», a càrrec de Josep Maria Miret (UdL). En el lliurament de premis van intervenir Joandomènec Ros, president de l'IEC i de la FFSB; Manuel Castellet, director de la FFSB i membre de la SECCT, i Josep Alegrí, regidor d'Educació de l'Ajuntament de Figueres.

5 de febrer de 2020

El projecte CATCAR: Patrimoni Digital al Servei de la Innovació Social

El Palau dels Reis de Mallorca, a Perpinyà, fou l'escenari de la presentació de CATCAR: Patrimoni Digital al Servei de la Innovació Social. L'objectiu d'aquest projecte de cooperació transfronterera que lidera l'IEC és donar a conèixer el món carolíngi a la ciutadania i als centres educatius, mitjançant cartografia digital, continguts multimèdia, eines de ludificació i altres elements de realitat augmentada. El president de l'IEC, Joandomènec Ros, va intervenir en l'obertura de l'acte, juntament amb representants de les altres cinc entitats que formen part del CATCAR (Institut Mediterrani d'Estudis i de Recerca en Informàtica i Robòtica, UB, Departament dels Pirineus Orientals, UPVD i UdL). La cloenda anà a càrrec de Josep Puigbert, director de la Casa de la Generalitat a Perpinyà, i de Xavier Bernard-Sans, director general de l'Euroregió Pirineus Mediterrània (fotografia 10).

14 i 15 de febrer de 2020

7è Congrés d'Energia de Catalunya (CoEnerCat)

La setena edició del CoEnerCat, organitzada per l'Associació Congrés d'Energia de Catalunya, l'IEC i la SCT, se celebrà a la Sala Prat de la Riba i se centrà en l'energia i l'emergència climàtica. En la primera jornada es van abordar aspectes com els factors que tenen impacte en l'augment o la disminució de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, l'evolució de la demografia i la disponibilitat de matèries primeres per a desenvolupar les tecnologies per a explotar les fonts d'energia renovable. La segona jornada va girar entorn del model energètic que s'ha de dissenyar a Catalunya i va tenir forma de taula de debat, en la qual participaren representants de les companyies elèctriques locals i membres d'entitats de la societat civil, com la Xarxa per la Sobirania Energètica, Fridays for Future i la Plataforma contra la Pobresa Energètica.

15 de febrer de 2020

Pedalada *L'escala metropolitana de la bici*

La SCOT, amb la col·laboració de l'Agrupació d'Arquitectes Urbanistes de Catalunya, organitzà aquesta sortida amb bicicleta des de Sant Cugat del Vallès fins a Sant Adrià de Besòs, que va reunir una quarantena de socis i sòcies de les dues entitats, a més dels membres de la Junta Directiva de la SCOT. Durant el trajecte es van analitzar la intermodalitat i l'accés a la infraestructura ciclista entre els dos punts, així com la desvinculació entre els eixos fluvials de la ribera de Sant Cugat, Ripoll i Besòs, les trames urbanes i les infraestructures. La jornada va incloure visites guiades al Parc de l'Alba (Centre Direccional de Cerdanyola del Vallès) i al recinte de les Tres Xemeneies (Sant Adrià de Besòs), i finalitzà amb un dinar col·loqui al Campus UPC Diagonal-Besòs.

19-21 de febrer de 2020

III Congrés Internacional. Les Ciutats Mediterrànies: «Mobilitat i desplaçament de persones»

La tercera edició del Congrés tingué lloc a la Sala Pere i Joan Coromines i va ser organitzada per l'IEC, amb la col·laboració de la UAI, l'IEMed, MedCités, la UdL i l'Ajuntament de Barcelona. Mitjançant conferències i taules rodones, experts internacionals, representants institucionals i activistes que treballen sobre el terreny van resseguir el fil històric de la mobilitat i el desplaçament de persones a les ciutats mediterrànies, i van debatre els greus problemes humans que reclamen urgentment la nostra atenció i actuació. En la sessió inaugural van intervenir Joandomènec Ros (president de l'IEC), Andreu Domingo (membre de l'IEC adscrit a la SFCS i subdirector del Centre d'Estudis Demogràfics) i Massimo Livi Bacci (Universitat de Florència). I, en la cloenda, intervingueren Flocel Sabaté (membre de l'IEC adscrit a la SHA i director del Congrés), Giancarlo Blangiardo (Institut Nacional d'Estadística d'Itàlia), Corrado Bonifazi (Consell Nacional de Recerca d'Itàlia) i Antoni Segura (president del Centre d'Estudis i Documentació Internacionals a Barcelona) (fotografia 11).

FOTOGRAFIA 11. D'esquerra a dreta: Flocel Sabaté, director del Congrés; Miquel Rodríguez, comissionat per l'Agenda 2030 a l'Ajuntament de Barcelona; el president de l'IEC, Joandomènec Ros, i els membres de l'IEMed M. Àngels Roqué i Josep Ferré.

24 de febrer de 2020

Divulgació científica

El president de l'IEC, Joandomènec Ros, va pronunciar, a l'Aula Magna de la Facultat de Filosofia de la UB, la conferència «Déu i el medi ambient: el punt de vista d'un ecòleg». La sessió formava part del cicle *Déu i l'ecologia integral*, organitzat pel Departament de Filosofia de la UB.

FOTOGRAFIA 12. El president de l'Institut, Joandomènec Ros, amb Francina Carner, neta de Josep Carner.

25 de febrer de 2020

L'IEC i l'Any Carner

Trobada del president de l'IEC, Joandomènec Ros, i de Jaume Coll (comissari de l'Any Carner), amb Francina Carner (neta de Josep Carner). Amb motiu de l'Any Carner, la família del poeta visità l'Institut per conèixer de prop els documents que serva l'Arxiu de l'IEC del qui fou el primer secretari de la SF. L'acte d'obertura institucional de l'Any Carner tingué lloc l'endemà al Saló Sant Jordi del Palau de la Generalitat (fotografia 12).

27 de febrer de 2020

V Jornada d'Estudis Hebraics

En la cinquena edició d'aquesta jornada de la SCEHB, celebrada a la Sala Pi i Sunyer, es van presentar els treballs *L'atzar i la casualitat en la localització de noves inscripcions hebrees. El cas de la nova inscripció de Tarragona*, de Jordi Casanovas; «Una qüestió candent», d'Eliézer Ben-Yehudà, *text fundacional de l'Israel actual*, de Roger Ferran, i *La literatura de resposta de rabí Xelomó ben Adret. Projecte de recerca de les fonts històriques hebrees*, de M. Carmen Algaba.

3 i 10 de març, i 21 d'abril de 2020

Dimarts de física

Amb la voluntat d'arribar a tots els racons de Catalunya, aquest curs, la SCFIS va organitzar el taller de formació *Dimarts de física*, adreçat al professorat de secundària i batxillerat del Servei Territorial de Tarragona. Va constar de sis xerrades sobre temes de física, d'aspectes docents i de recerca sobre l'ensenyament i l'aprenentatge de la física, i hi participaren més d'una trentena de professors. Les sessions es van impartir al Centre de Recursos Pedagògics del Tarragonès i al del Baix Camp (la darrera es va fer en línia).

4 de març de 2020

Dia Internacional de la Dona

En el marc de la Setmana de les Dones que cada any promou l'AE-BKH per commemorar el Dia Internacional de la Dona, la matemàtica i membre de l'IEC adscrita a la SECCT Pilar Bayer impartí la conferència «Les matemàtiques de la música».

La sessió, organitzada amb la col·laboració de la Càtedra UNESCO Dones, Desenvolupament i Cultures, es va dur a terme a la Sala Prat de la Riba.

9 de març de 2020

Simposi *Rellegir Anglada*

Activitat organitzada per la SCLL i la ILC amb motiu del norantè aniversari del naixement de l'escriptora M. Àngels Anglada (fou membre de l'IEC adscrita a la SF des del 1991), en què més d'una vintena d'especialistes es reuniren a la Sala Pi i Sunyer per a abordar múltiples aspectes de la personalitat, de l'obra creativa i de les traduccions de l'escriptora. En la inauguració participaren Mariàngela Vilallonga, consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya; Joandomènec Ros, president de l'IEC; Oriol Ponsatí-Murlà, director de la ILC; M. Teresa Cabré, presidenta de la SF; Manuel Llanas, president de la SCLL, i Alfons Martínez, regidor de Cultura de l'Ajuntament de Figueres.

10 de març de 2020

Col·laboració amb la Diputació de Barcelona

La Sala Pere i Joan Coromines fou l'escenari de la presentació del llibre d'Albert Rumbo *La Patum de Berga: festa, guerra i política*, Premi Rafael Patxot i Jubert. Aquest premi és gestionat per l'IEC i patrocinat per la Diputació de Barcelona, la qual cada any publica l'obra guanyadora.

23 d'abril de 2020

Sant Jordi a casa

A causa de l'estat d'alarma decretat per les autoritats per la pandèmia de la COVID-19, aquest Sant Jordi no es va poder sortir al carrer i l'Institut no va poder instal·lar la parada a les Rambles ni obrir les portes de la Casa de Convalescència. L'IEC va oferir, a través del compte de Twitter i del canal de YouTube, la lectura d'un recull de poemes i fragments de llibres a càrrec de membres i treballadors de la institució.

25 d'abril, 30 de maig i 27 de juny

Sessions virtuals del Club de Lectura de la Delegació d'Alacant

El Club de Lectura de la Delegació d'Alacant de l'IEC, coordinat i moderat per Lliris Picó (escriptora i secretària de la Delegació), s'adaptà a les mesures de confinament i substituï les trobades del darrer dissabte de cada mes a la llibreria Libros 28 (Sant Vicent del Raspeig) per tertúlies virtuals, en què es van tractar les obres *Canto jo i la muntanya balla*, d'Irene Solà; *Els titelles al País Valencià*, de Jaume Lloret; *No em toquis*, d'Andrea Camilieri; *Claus i Lucas*, d'Agota Kristof, i *El silenci del far*, d'Albert Juvany.

30 d'abril de 2020

Seminari sobre nutrició, dieta i COVID-19

El CCNIEC participà en l'organització del seminari web de nutrició, dieta i COVID-19 sobre l'impacte de la COVID-19 en l'alimentació i en la forma física, adreçat a professionals de la salut. Va constar de cinc ponències i d'un torn obert de paraules, en què s'abordaren aspectes com la seguretat alimentària, la dieta saludable i l'exercici durant el confinament; la desnutrició en pacients hospitalitzats amb COVID-19, i l'obesitat i la diabetis lligades a aquesta malaltia. Entre els experts que l'impartiren, hi hagué Jordi Salas-Salvadó (membre de l'IEC i director del CCNIEC).

6 de maig de 2020

Simposi de Recerca en Coronavirus

Donada la importància cabdal de la biologia en la pandèmia actual, la SCB va organitzar aquest simposi virtual, amb l'objectiu de fer visible i compartir la investigació que s'estava fent a l'Estat espanyol en relació amb el SARS-CoV-2 i la COVID-19. Hi participaren més de cinc-cents científics de diferents disciplines i va comptar amb vint-i-nou ponents de vint-i-dos centres de recerca, entre els quals membres de la SECCB: Bonaventura Clotet (director de l'IrsiCaixa) i Antoni Trilla (cap del Servei de Medicina Preventiva i Epidemiologia de l'Hospital Clínic de Barcelona). La inauguració va ser a càrrec de Robert Fabregat (director general de Recerca i Innovació en Salut de la Generalitat de Catalunya) i Montserrat Corominas (presidenta de la SCB), la qual també s'encarregà de tancar el Simposi.

21 de maig de 2020

Homenatge a Jacint Ros Hombravella

Aquest curs, la SCE, juntament amb el Col·legi d'Economistes de Catalunya (CEC) i el Consell General d'Economistes d'Espanya, ha publicat el llibre *Homenatge al professor i col·lega Jacint Ros Hombravella amb motiu dels seus vuitanta-quatre anys i mig*, que conté trenta-tres articles de professors de la UB, la UAB, la UPF, la UV i la Universitat Complutense de Madrid. L'obra es volia presentar en un acte en què participés l'homenatjat, que la pogué veure acabada, però malauradament va morir l'1 de maig. Per aquest motiu, el llibre es va presentar en el marc d'una sessió virtual en memòria de Ros, en què intervingueren companys i amics com Eduard Arruga (president de la SCE), Anton Gasol (degà del CEC), Valentí Pich (president del Consell General d'Economistes d'Espanya) i Antoni Montserrat (secretari de la SCE).

27 de maig de 2020

Les delegacions territorials de l'IEC

Ateses les circumstàncies sanitàries causades per la COVID-19, que obligaren a tancar la seu de l'Institut, el president de l'IEC, Joandomènec Ros, va mantenir una reunió telemàtica amb els responsables de les delegacions territorials de l'IEC, amb l'objectiu de posar en comú la situació de cada delegació durant el confinament i conèixer quines activitats s'havien realitzat, ajornat o anul·lat. Hi van participar tots els delegats: Martina Camiade (Perpinyà), Vicent Pitarch (Castelló), Ramon Sistac (Lleida), Vicent Martines (Alacant), Juli Peretó (València), Damià Pons (Palma) i Antoni Torre (l'Alguer).

3 de juny de 2020

Les societats filials de l'IEC

Com que les circumstàncies sanitàries no van permetre una reunió presencial amb els responsables de les societats filials, el president de l'IEC, Joandomènec Ros, va tenir-hi una reunió virtual. Hi van ser convocats els presidents i les presidentes de les vint-i-vuit societats filials, amb la finalitat de tractar de la situació de confinament que havia paralytitzat les activitats programades i de la cerca de vies alternatives per a mantenir certa activitat de les societats filials.

22 de juny de 2020

Jornada *Els Jocs Florals, més que un certamen poètic*

Des de la seva popularització, els Jocs Florals assoliren una dimensió col·lectiva molt important i una clara dimensió política. En aquesta sessió virtual organitzada per la SCEH, es van mostrar diversos episodis representatius del que foren i significaren els Jocs al llarg de més d'un segle d'història. El president de la Societat, Jaume Sobrequés, va obrir la jornada, que va comprendre conferències de Josep Pich (professor d'història contemporània a la UPF), Narcís Garolera (catedràtic emèrit de filologia catalana de la UPF), Josep M. Roig (professor emèrit d'història contemporània de la URV), Josep M. Figueres (professor d'història del periodisme a la UAB) i José M. Murià (membre de l'IEC adscrit a la SFCS).

26 de juny de 2020

III Congrés Internacional de Recerca en Comunicació

Aquesta edició del Congrés, organitzat per la SCC, es va fer de manera virtual i se centrà en com s'ha de comunicar de manera responsable i amb qualitat, tenint present la perspectiva de gènere. L'acte va ser presidit pel president de l'IEC, Joandomènec Ros, i hi participaren un centenar de congressistes de Catalunya, Andalusia, l'Aragó, Extremadura, Madrid, Múrcia, Navarra, el País Valencià, el Brasil, Colòmbia i Portugal. Durant l'activitat també es va celebrar la XXX Conferència Anual de la Societat Catalana de Comunicació.

FOTOGRAFIA 13. L'homenatjat, Albert Jané, durant la seva intervenció. A l'esquerra, la consellera de Cultura de la Generalitat, Mariàngela Vilallonga, i, a la dreta, el president de l'IEC, Joandomènec Ros.

9 de juliol de 2020

El llibre *El barrufet gramàtic*

El pati de l'Institut acollí (amb les mesures de seguretat imposades a causa de la pandèmia per la COVID-19) la presentació de l'obra *El barrufet gramàtic*, dedicada al polifacètic i prolífic membre de l'IEC adscrit a la SF Albert Jané, artífex de la traducció de *Les Schtroumpfs*, el nom original dels populars personatges blaus, per *Els Barrufets*. A més de l'homenatjat, van intervenir en l'acte Mariàngela Vilallonga, consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya; Joandomènec Ros, president de l'IEC; Ester Franquesa, directora general de Política Lingüística; M. Teresa Cabré, presidenta de la SF; Xavier Carrasco, president de la Fundació Cavall Fort; Abel Carretero, president de l'Associació Llengua Nacional; Mercè Canela, directora de *Cavall Fort*; Anna Solà, representant de Drac Màgic, i Jordi Manent, coordinador del llibre (publicat per l'editorial Base) (fotografia 13).

13 i 14 de juliol de 2020

Jornades SCM Matemàtiques i COVID-19

Un bon nombre d'investigadors reconeguts i equips de recerca van participar en aquesta activitat virtual, organitzada per la SCM amb l'objectiu de presentar una visió àmplia sobre la relació entre les matemàtiques i la modelització epidemiològica. Es van oferir dues sèries de xerrades d'investigadors catalans sobre els temes «Introducció als models matemàtics en epidemiologia» i «Recerca matemàtica entorn de la COVID-19». Les Jornades van concloure amb un parell de taules rodones, en què s'abordaren les perspectives de futur de la recerca i la manera de comunicar-la a l'aula i a la societat.

2. Sessions en memòria i homenatges

Sessions en memòria organitzades per l'IEC (per ordre de celebració)

Salvador Giner de San Julián (1934-2019)

Cofundador i president de l'ACS (1979-1981) i president de l'IEC (2005-2013)

L'ACS homenatjà Salvador Giner organitzant l'acte *L'empremta de Salvador Giner a la sociologia*, presidit per Marta Soler i per Joandomènec Ros, presidenta d'aquesta societat filial i president de l'IEC, respectivament. La sessió va incloure parlaments dels sociòlegs Oriol Homs, Eulàlia Solé, Lluís Flaquer i Manuel Pérez Yruela, així com la projecció d'un vídeo commemoratiu de l'homenatjat. Joandomènec Ros va cloure l'acte explicant el bon record que guarda de l'època en què formà part de l'equip de govern de Salvador Giner a l'Institut.

IEC, 4 de novembre de 2019

M. Àngels Anglada i d'Abadal (1930-1999)

Membre de la SF

Amb motiu dels vint anys de la mort de M. Àngels Anglada, la Càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada - Carles Fages de Climent de la UdG va retre homenatge a l'autora amb un acte presidit per la consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Mariàngela Vilallonga. El president de l'IEC, Joandomènec Ros, donà la benvinguda a l'acte, i després hi van intervenir la membre de la SCEC Montserrat Jufresa, que va desgranar la presència de l'antiguitat clàssica en l'obra d'Anglada, i el membre de la SF Joan A. Argenter, que va parlar sobre la relació de l'homenatjada amb la SF. Així mateix, l'acte va incloure la lectura de la poesia d'Anglada «Quan el nostre poble es retrobarà», a càrrec de Mariàngela Vilallonga; la presentació del llibre *El llegat de Maria Àngels Anglada*, en què una gran diversitat de veus recorden la vida i l'obra de l'escriptora, i una versió musicada d'alguns poemes seus, interpretada pel cantautor Josep Tero.

IEC, 12 de novembre de 2019

Joan Antoni Solans i Huguet (1941-2019)

President de la SECCT (2014-2018)

L'arquitecte i urbanista Joan Antoni Solans va ser recordat amb una sessió en memòria, en la qual el president de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, Joan Jofre, va ser l'encarregat de donar la benvinguda a l'acte. Tot seguit, van intervenir-hi els membres de la SECCT Àlícia Casals (presidenta de la Secció) i Jaume Miranda, i es va projectar un fragment d'una entrevista a Solans feta el 2012 per l'Institut Cartogràfic de Catalunya dins la sèrie *L'ambició de la mesura*. Després, es van oferir cinc ponències: «El pla general metropolità en els segles xx i xxi», de Josep Maria Carreras (director de l'Àrea de Desenvolupament de Polítiques Urbanístiques de l'Àrea Metropolitana de Barcelona); «El trienni predemocràtic (1977-1980)», per Joan Roca (director del Museu d'Història de Barcelona); «Els vint anys de maduresa. 1980-2000», a càrrec d'Agustí Serra (secretari d'Hàbitat Urbà i Territori del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya); «D'abans del PGM a després de la DGU», de Juli Esteban (arquitecte urbanista del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya), i «La nova cultura en el territori», que impartí Oriol Nel·lo (membre de la SFCS). Clogueren la sessió Joandomènec Ros, president de l'IEC; Damià Calvet, conseller de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, i Josep Muntañola, president de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi.

Teatre Poliorama de Barcelona, 3 de febrer de 2020

Aina Moll i Marquès (1930-2019)

Membre de la SF

L'Institut va recordar Aina Moll amb una sessió en memòria, en la qual es va fer un recorregut per la seva trajectòria personal, política i professional. El president de l'IEC, Joandomènec Ros, i la presidenta de la SF, M. Teresa Cabré, van obrir l'acte, i seguidament hi hagué parlaments sobre els vessants personal i docent de la filòloga (a càrrec del seu nebot, Francesc Moll; Margalida Tomàs, que en va ser alumna, i la professora Pilar Arnau, que prepara una biografia de la filòloga menorquina). Les intervencions referides a la seva dedicació política i a la gestió de la normalització lingüística, les van fer els membres Isidor Marí (SF), Damià Pons (SHA) i Vicent Pitarch (SF). Finalment, Joan Veny (membre de la SF), Joaquim Torres (fundador de la SOCS), Ramon Cerdà (catedràtic emèrit de lingüística general de la UB) i Joan Miralles (membre de la SF) van recordar el seu currículum científic i acadèmic. La sessió es va cloure amb la projecció d'una entrevista que li va fer Margalida Solivellas al seu domicili de Biniali (Mallorca), emesa en el *Telenotícies vespre* de TV3 el 25 de desembre de 2010.

IEC, 13 de febrer de 2020

Ramon d'Abadal i de Vinyals (1888-1970)

Membre de la SHA

La SCEH, el CHCC i la RABLB organitzaren un homenatge a l'historiador i polític Ramon d'Abadal amb motiu del cinquantenari de la seva mort. Obrí l'acte el president de la SHA, Ramon Pinyol, que va analitzar diversos trets que perfilaven la personalitat d'Abadal, a través d'una entrevista que li va fer Baltasar Porcel el 1967. Tot seguit, Borja de Riquer (catedràtic emèrit d'història contemporània de la UAB) va destacar la manera com va presidir l'Acadèmia de Bones Lletres en uns moments molt difícils, i Jaume Sobrequès (president de la SCEH i director del CHCC) va recordar la seva època com a secretari d'Abadal, des de l'any 1965 fins al dia en què va morir. A continuació, el membre de la SHA Josep Maria Salrach va oferir una ponència sobre els orígens històrics de Catalunya, un dels temes d'estudi fonamentals per a l'homenatjat, i Gaspar Feliu, membre de la mateixa Secció, centrà el seu discurs en el projecte de la publicació de la *Catalunya carolíngia* (assumit per l'IEC el 1920, tot i que Abadal ja havia començat a aplegar materials l'any 1911 durant la seva estada a París). La vicepresidenta de l'IEC, Marta Prevosti, va tancar l'homenatge parlant sobre *Els precedents antics a la història de Catalunya*, llibre d'Abadal publicat el 1967 i que ofereix una visió completa d'arqueologia prehistòrica i d'història antiga de l'àrea catalana.

IEC, 26 de febrer de 2020

La Secció de Filosofia i Ciències Socials va retre un homenatge a Joan-Francesc Mira en ocasió del seu 80è aniversari

Joan-Francesc Mira i Casterà (1939)

Membre de la SFCS

En ocasió del vuitantè aniversari de l'escriptor i antropòleg Joan-Francesc Mira, la ILC i l'IEC van sorprendre'l amb un homenatge en què intervingueren Joandomènec Ros, president de l'Institut; Ramon Ferrer, president de l'AVL; Oriol Ponsatí-Murlà, director de la ILC, i Mariàngela Vilallonga, consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Joan-Francesc Mira va tancar els parlaments expressant gratitud i sorpresa per l'homenatge, que es va completar amb les actuacions musicals de Carla Conangla, que interpretà peces de Bach, i amb quatre glosses: «El paradís de la literatura», de l'escriptor Joan Josep Isern; «El Joan Mira antropòleg», de Josepa Cucó, membre de la SFCS; «Com si hi hagueres estat: l'odissea de traduir», de l'escriptor Jordi Cornudella, i «Llenya al foc», de Jaume Cabré, membre de la SF.

IEC, 18 de desembre de 2019

3. Exposicions i jocs

Exposició de la sèrie «Tribunal de les Aigües», d'Antoni Miró

5 de setembre - 8 d'octubre de 2019

El claustre del pati de l'IEC acollí una mostra de vint-i-cinc litografies de l'exposició de la sèrie «Tribunal de les Aigües» del pintor alcoià Antoni Miró, inaugurada el 2018 a les drassanes del Grau de València. Es tracta d'una mostra monogràfica sobre el Tribunal de la Vega de València, l'òrgan col·legiat encarregat de resoldre els conflictes per l'aigua de reg entre els llauradors de les comunitats de regants de les séquies que en formen part i que el 2009 va ser declarat Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la UNESCO. El 5 de setembre s'inaugurà l'exposició a l'IEC, en un acte en què van intervenir el president de l'Institut, Joandomènec Ros, i l'artista.

«Dones i física»

18-21 de setembre de 2019 i 25-28 de febrer de 2020

Exposició elaborada per la SCFIS, en col·laboració amb l'Institut de Ciències del Cosmos i la Facultat de Física de la UB, que es va poder visitar al claustre del pati de la Casa de Convalescència. La mostra feia un recorregut per les vivències, les aportacions científiques i els símbols que representen tretze dones que indiscutiblement formen part de la història de la física, com Hipàtia, Hildegarda de Bingen, Marie Curie, Henrietta Leavitt i Cecilia Payne. En la inauguració de l'exposició intervingueren el president de l'IEC, Joandomènec Ros; el president de la SCFIS, Joan Parellada; Maria Àngels Garcia Bach, membre de la Junta Directiva de la SCFIS, i Àngels Ramos, catedràtica de física atòmica i nuclear de la UB, que després pronuncià, a la Sala Nicolau d'Olwer, la conferència inaugural del curs 2019-2020 de la SCFIS, titulada «La física dona. La dona física» (fotografia 14).

FOTOGRAFIA 14

FOTOGRAFIA 15

«La taula periòdica a l'IEC»

9 d'octubre - 15 de novembre de 2019

L'IEC se sumà a la celebració de l'Any Internacional de la Taula Periòdica dels Elements Químics, que commemorava el cent cinquantè aniversari de la taula periòdica proposada per Dmitri Mendeléiev, amb aquesta exposició organitzada pels membres de la SECCT Pilar González i Jordi Llorca i pel divulgador científic Marc Boada. Dels noranta elements que es poden trobar a la Terra, la mostra ofería un recull exhaustiu de prop de seixanta, especialment rellevants per la seva importància científica, tecnològica i didàctica. Paral·lelament, en els plafons de l'exposició també es podien conèixer les dones científiques que han descobert elements químics o que han contribuït significativament al desenvolupament de la taula periòdica. La mostra es va exhibir al claustre del pati de la Casa de Convalescència, amb visites comentades per a estudiants de secundària i de batxillerat que incloïen experiments. La inauguració anà a càrrec de Joandomènec Ros, president de l'Institut; Àlicia Casals, presidenta de la SECCT; Carles Bo, president de la SCQ, i Pilar González, membre de la SECCT. Un cop acabats els parlaments, es va fer una visita a l'exposició, guiada per Jordi Llorca i Marc Boada. Així mateix, com a activitat complementària, el 18 de novembre, Pilar González va impartir la conferència «150è aniversari de la taula periòdica dels elements químics: la TP a l'IEC», a la Sala Pere i Joan Coromines.

«Pierre Deffontaines, el geògraf artista del paisatge»

19 de novembre - 20 de desembre de 2019

En ocasió del 125è aniversari del naixement del geògraf Pierre Deffontaines (1894-1978), la SCG va preparar una mostra de llibres i dibuixos de paisatges seus procedents del fons Deffontaines de la BC. L'exposició es va instal·lar al claustre del pati de l'IEC i es va inaugurar amb un acte a la Sala Nicolau d'Olwer, en què intervingueren Josep Oliveras (president de la SCG), que va destacar la contribució de Deffontaines al renaixement cultural de Catalunya en molts àmbits; Horacio Capel (catedràtic emèrit de geografia humana de la UB), que va parlar de la personalitat del geògraf francès, que era membre corresponent de la SFCS i soci honorari de la SCG, i Anna Gudayol (cap de la Secció de Manuscrits i Fons Personals de la BC), que va presentar el fons Deffontaines (fotografia 15).

«*Aloma* de Mercè Rodoreda. 50 anys de la segona edició revisada de la novel·la»

2-19 de desembre de 2019

Exposició elaborada per la FMR en commemoració del cinquantè aniversari de la segona edició d'*Aloma*, de Mercè Rodoreda. La primera edició de la novel·la es publicà el 1938, i entre els anys 1966 i 1968, mentre gestava noves obres, l'autora la va reescriure i la convertí en una novel·la molt diferent, que il·lustra la seva evolució com a escriptora i que s'edità el 1969.

La mostra es va exposar al claustre del pati de l'Institut i explicava l'obra dins de la producció de Rodoreda i en el seu context històric, cultural i literari general. Com a activitat complementària, la FMR organitzà la jornada *Fomentar la lectura a partir d'Aloma* de Mercè Rodoreda, amb motiu dels cinquanta anys de la segona edició revisada de l'obra, que va tenir lloc a la Sala Prat de la Riba el 13 de desembre. Joandomènec Ros, president de l'Institut i de la FMR, va donar la benvinguda a l'acte, juntament amb Joaquim Mallafrè i Damia Pons, membres de l'IEC i de la Comissió Tècnica de la FMR. Tot seguit, es va fer balanç de les activitats organitzades per la Fundació durant el 2019 per a donar a conèixer la novel·la i promoure'n la lectura. La jornada va incloure una visita guiada a l'exposició i una sessió a la Filmoteca de Catalunya, on es van projectar els cinc capítols de la sèrie *Aloma*, de Televisió Espanyola.

Exposició demostració de maquetes d'invents al llarg de la història

25-28 de febrer de 2020

Per sisè any consecutiu, la SCFIS va organitzar l'exposició demostració de maquetes d'invents que han canviat la història de la física, des de la Grècia clàssica fins a mitjan segle xx. La mostra va adreçada especialment a alumnes de batxillerat i les maquetes reproduïen invents com el parallamps, la bomba hidràulica i l'eolípila d'Heró. La visita de l'exposició, a la Sala Nicolau d'Olwer, inclou una explicació de la construcció i el funcionament de les maquetes a càrrec del seu constructor, Ramon Magem (fotografia 16).

FOTOGRAFIA 16. Una mostra de l'exposició: maqueta del generador de fricció.

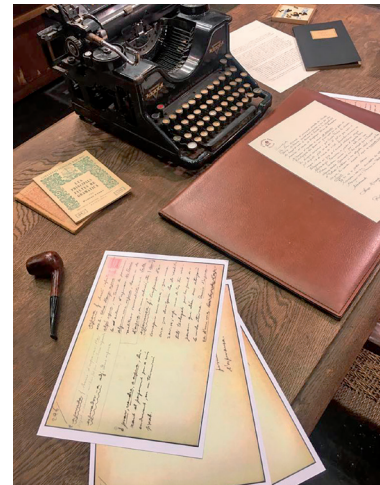
Joc d'escapada

Novembre de 2019 - març de 2020

La Sala Massó i Torrents va ser l'escenari del primer joc d'escapada amb la llengua catalana i Pompeu Fabra com a fils conductors, titulat *A l'ombra de sant Pau* (fent referència a l'estàtua del sant situada al bell mig del pati de la Casa de Convalescència), una iniciativa dels impulsors de la Ruta Pompeu Fabra, Mònica Montserrat i David Paloma, que va comptar amb el suport de l'IEC i de la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya.

L'acció del joc transcorre el 17 de març de 1938, quan la ciutat de Barcelona va patir un dels bombardejos més mortífers de la Guerra Civil. Pompeu Fabra no és al seu despatx i són els participants els qui han de salvar de les bombes set converses filològiques que el Mestre hi té desades, ja que tenen un gran valor per al futur de la llengua. Els jugadors, en grups d'entre quatre i sis persones, han de resoldre en un màxim de quaranta-cinc minuts una sèrie d'enigmes en l'espai tancat de la Sala Massó i Torrents. Mentrestant, des de la capella adjunta, David Paloma i Mònica Montserrat supervisen el joc i donen més pistes si convé.

A l'ombra de sant Pau es va inaugurar el 18 de novembre de 2019, coincidint amb el centenari de la publicació de la primera conversa filològica de Pompeu Fabra, el 18 de novembre de 1919. El president de l'IEC, Joandomènec Ros, va donar la benvinguda a l'acte, celebrat a l'Espai Pompeu Fabra, i, a continuació, hi van intervenir David Paloma, professor de filologia catalana de la UAB i responsable de la Ruta Pompeu Fabra, i Ester Franquesa, directora general de Política Lingüística. Un cop acabats els parlaments, els assistents es van traslladar a la Sala Massó i Torrents a fi d'estrenar el joc, que s'havia programat fins al desembre però que, davant la gran acollida que va tenir, es va continuar oferint fins al març (fotografia 17).

FOTOGRAFIA 17

4. Declaracions i adhesions

— Adhesió de l'IEC al manifest *Per la reciprocitat plena i l'espai de comunicació en català* (26 de setembre de 2019)

Després que el Govern espanyol aprovés un reial decret de reordenació de l'espai radioelèctric per a encabir-hi la tecnologia 5G que no preveu el múltiplex que permetria la reciprocitat televisiva dels canals públics en català, la Federació d'Organitzacions per la Llengua Catalana (FOLC) engegà una campanya per a reclamar la reciprocitat plena dels senyals televisius de TV3, IB3 i À Punt, i la consolidació de l'espai comunicatiu en català. La campanya, presentada el 26 de setembre de 2019 al Col·legi de Periodistes de Catalunya, inclou el manifest i la difusió de vídeos de personalitats que donen suport a la reivindicació, entre les quals el president de l'IEC, Joandomènec Ros.

(El text complet del manifest és consultable al web de la FOLC: <https://www.folc.cat>)

— Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans en relació amb la sentència del Tribunal Suprem que condemna la presidenta del Parlament, membres del Govern de Catalunya i els presidents de dues entitats socials (15 d'octubre de 2019)

Arran de la sentència del Tribunal Suprem en el judici del Procés, l'IEC va fer pública aquesta declaració per a reclamar que el conflicte que hi ha entre Catalunya i l'Estat espanyol se solucioni per la via de l'acció política i que es respecti la voluntat popular lliurement expressada. Així mateix, l'Institut se sumà a les accions de protesta contra la sentència suspent diversos actes científics i culturals i cobrint amb un vel negre l'estàtua de sant Pau que presideix el pati de la Casa de Convalescència.

(El text complet de la declaració és consultable al web de l'IEC)

— Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans arran de la Sentència del Tribunal Suprem 634/2020, sobre els usos institucionals i administratius de les llengües oficials (16 de juny de 2020)

En vista de la Sentència 634/2020, del 2 de juny, del Tribunal Suprem, que obliga l'Administració valenciana a comunicar-se amb la catalana en castellà i, *de facto*, obligaria les administracions balear, catalana i valenciana a comunicar-se entre elles en castellà, l'IEC, com a acadèmia de la llengua catalana, va fer pública aquesta declaració. El document inclou una sèrie de consideracions sobre la unitat de la llengua (són moltes les declaracions de l'Institut en el sentit que el valencià i el català són la mateixa llengua), sobre la ignorància de la unitat de la llengua per part del Tribunal Suprem i sobre els aspectes jurídics de la Sentència. Així mateix, en la declaració, l'Institut assenyala que aquesta sentència no obliga la Generalitat de Catalunya ni el Govern balear en les seves comunicacions oficials al País Valencià ni entre ells.

(El text complet de la declaració és consultable al web de l'IEC)

5. Visites

Visites institucionals

Durant el curs, han visitat l'IEC (per ordre cronològic):

- Josep Bargalló, conseller d'Educació (11 de setembre de 2019)
- Natàlia Mas, secretària general d'Economia (11 de setembre de 2019)
- Mariola Ruiz-Funes del Cueto, filla de Mariano Ruiz-Funes García (9 d'octubre de 2019)
- Mariàngela Vilallonga, consellera de Cultura (11 i 22 d'octubre de 2019)
- Mario Conoci, síndic de l'Alguer (22 d'octubre de 2019)
- Marco Di Gangi, assessor de Cultura i Turisme de l'Ajuntament de l'Alguer (22 d'octubre de 2019)
- Teresa Jordà, consellera d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (20 de novembre de 2019)
- Peio Rahola Fabra, net de Pompeu Fabra (4 de desembre de 2019)
- Ester Franquesa, directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya (16 de desembre de 2019)
- Alfons Carner Suñol, familiar de Josep Carner (29 de gener de 2020)
- Francina Carner, neta de Josep Carner (25 de febrer de 2020)
- Oriol Ponsatí-Murlà, director de la Institució de les Lletres Catalanes (9 de març de 2020)
- Alfons Martínez, regidor de Cultura de l'Ajuntament de Figueres (9 de març de 2020)

Visites a la Casa de Convalescència

Al llarg d'aquest curs, l'IEC ha ofert una seixantena de visites guiades a la Casa de Convalescència a grups varis. La majoria de visitants han estat estudiants, provinents dels centres següents:

- Escola Petit Estel - La Nova (Terrassa)
- Facultat de Traducció i Ciències del Llenguatge de la UPF (Barcelona)
- Institut Can Vilumara (Hospitalet de Llobregat)
- Institut Milà i Fontanals (Vilafranca del Penedès)
- Institut Miquel Tarradell (Barcelona)
- Oficina de Català de Blanes

6. Premis Sant Jordi

Premis Sant Jordi 2020, corresponents al *LXXXIX Cartell de premis i de borses d'estudi*, lliurats l'11 de setembre de 2020 al pati de la Casa de Convalescència (excepte quan s'especifica un altre lloc i dia de lliurament):

<i>Premis o borses d'estudi</i>	<i>Treballs o projectes</i>	<i>Guardonats</i>
Premi Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans		Fundació La Marató de TV3
Premi Creu Casas de l'Institut d'Estudis Catalans. Dones per canviar el món		
Modalitat A		Xantal Llavina Aguilar
Mencions honorífiques		Núria Castell Ariño Maria Clara Torrens Mazzei
Modalitat B		#ChicasInTech
Premi Rafael Patxot i Jubert	<i>La censura franquista i la traducció catalana de narrativa als anys seixanta</i>	Lara Estany Freire
Premi Catalunya del Nord	<i>Jordi Pere Cerdà o l'ànima literària de la Cerdanya. El pensament poètic i el compromís amb la paraula</i>	Josep Samuel Marqués Meseguer
Premi IEC de la Secció Històrico-Arqueològica Pròsper de Bofarull d'Història Medieval	<i>Paisatges monàstics. El monacat altmedieval als comtats catalans (segles IX-X)</i>	Xavier Costa Badia
Premi IEC de la Secció de Ciències Biològiques Pius Font i Quer de Ciències de la Vida	<i>Metacomunitats microbianes: la dispersió i la connectivitat com a factors determinants de la diversitat i la funció dels microorganismes aquàtics</i>	Clara Ruiz González
Premi IEC de la Secció de Ciències i Tecnologia Eduard Fontserè de Ciències Físiques	<i>Precipitacions i circulacions mesoescalars en zones d'orografia complexa</i>	Sergi González Herrero
Premi IEC de la Secció de Ciències i Tecnologia Lluís Domènech i Montaner de Teoria i Crítica d'Arquitectura	<i>Casa de la Congregació de la Missió a Barcelona. De l'església de Sant Sever i Sant Carles Borromeu dels paüls a la parròquia mercedària de Sant Pere Nolasc (1703-2017)</i>	Maria del Mar Rovira i Marquès
Premi IEC de la Secció Filològica Marià Aguiló de Gramàtica Històrica i Història de la Llengua	<i>La filologia catalana al País Valencià (1902-1994)</i>	Santi Cortés Carreres

Premi IEC de la Secció Filològica Joan Coromines de Lexicografia i Onomàstica	<i>Diccionari de l'obra literària d'Enric Valor. La natura (DOLEV-Natura)</i>	Joan de Déu Martines Llinares
Premi IEC de la Secció de Filosofia i Ciències Socials	<i>Nosaltres els catalans. Del catalanisme catòlic al pujolisme</i>	Mariona Lladonosa Latorre
Premi M. del Carmen de la Torre Boronat de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (per a estudiants)	<i>Valorització del peix blau per a la millora de la competitivitat del sector pesquer</i>	Clara Barnés Calle
Accèssit	<i>Efecte de l'alginat sobre la capacitat antioxidant, estabilitat i característiques físiques de nanoemulsions enriquides amb curcumina</i>	Aina Secall Carreras
Concurs de Joves Sociòlegs (per a estudiants)	<i>L'engany en les relacions de parella entre joves i adolescents. Escollir ser lliures o renunciar a la llibertat?</i>	Marta Cortés Camacho
Accèssit	<i>Les desigualtats socials en la transició cap a l'educació postobligatòria</i>	Miquel Subirana Arean
Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (per a estudiants)	<i>Caracterització morfològica d'aïllats del fong Alternaria associats a lesions en pomera a les comarques de Girona</i>	Cristina Prieto Raposo
Premi Catalunya d'Economia	<i>El Banc de Barcelona, 1874-1920. Decadència i fallida</i>	Yolanda Blasco Martel i Carles Sudrià i Triay
Premi Eduard Valentí de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics (per a estudiants)	<i>Comentari referencial al cant XI de l'Odissea: un estudi de l'estètica de la poesia oral a partir de la teoria de la referencialitat tradicional</i>	Roger Aluja Pérez
Accèssit	<i>Traducció i comentari de les Heroides I, III i VIII d'Ovidi</i>	Marina Riera Garcia
Premi Josep Ribera i Florit, de judaisme i hebraisme (per a joves graduats)	<i>«Una qüestió candent», d'Eliezer Ben-Yehudà, traducció anotada i comentari</i>	Roger Ferran i Baños
Premi Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica per a treballs de màster d'història de la ciència amb una orientació professional	<i>Procesos de producción y representación de conocimiento científico, médico y tecnológico en la elaboración de programas de televisión. Estudio de caso de Quèquicom (CCMA)</i>	Javier Crespo Díaz
Premi Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica per a treballs de màster d'història de la ciència amb una orientació acadèmica	<i>Entre l'agricultura, la ciència i l'ecologisme: pràctiques i discursos a l'Escola Agrària de Manresa (1984-1994)</i>	Martí Orriols Camps

Premi Antoni Quintana i Marí per a treballs de recerca d'estudiants d'ensenyament secundari obligatori i postobligatori		
Categoria d'ensenyament secundari obligatori	<i>Elemental, benvolgut Watson! Literatura policíaca i ciència</i>	Yasmina Bengharda Lakbir, Laura Calavia Zellinger, Amaya Campos Garzón i Sabrina Caserta Pintos
Categoria d'ensenyament secundari postobligatori Lliurat el 16 de novembre de 2019 a la Residència d'Investigadors (Barcelona), durant la XVII Jornada sobre la Història de la Ciència i l'Ensenyament Antoni Quintana i Marí.	<i>Francesc Terrades i Pla (1873-1963). Cinquanta anys de l'especialitat ginecològica</i>	Artur Farriols Raimí
Premi Catalunya d'Urbanisme Manuel de Solà Morales (<i>ex aequo</i>)	<i>POUM de Vic</i> <i>Pla especial urbanístic d'ordenació de les activitats de pública concurrència, comerços alimentaris, serveis turístics i altres activitats al districte de Ciutat Vella (Pla d'Usos de Ciutat Vella)</i>	Pere Solà i Busquets 300.000 Km/s
Accèssit	<i>Modificació del Pla General Metropolità per a la millora de la xarxa d'espais lliures dels barris de muntanya - Municipi de Sant Boi de Llobregat</i>	JPAM, Architecture & Urban Design
Premi Catalunya Territori Enric Lluç	<i>Pla director urbanístic Vies Blaves Barcelona</i>	Jornet, Llop, Pastor SLP, arquitectes
Accèssit	<i>Imagina Badia. Pla d'Acció Local de Badia de Vallès</i>	Àrea Metropolitana de Barcelona i Ajuntament de Badia del Vallès
Premi Societat Catalana de Biologia a la trajectòria professional Leandre Cervera Lliurat el 10 de juliol de 2019 a l'Auditori Ramon Margalef del CosmoCaixa Barcelona, en el marc de la 4a Nit de la Biologia.		Anna Veiga Lluç

Premi Societat Catalana de Biologia a un article científic Lliurat el 10 de juliol de 2019 a l'Auditori Ramon Margalef del CosmoCaixa Barcelona, en el marc de la 4a Nit de la Biologia.	«CXCL14, a brown adipokine that mediates brown-fat-to-macrophage communication in thermogenic adaptation»	Rubén Cereijo Téllez
Premi Societat Catalana de Biologia a la divulgació Lliurat el 10 de juliol de 2019 a l'Auditori Ramon Margalef del CosmoCaixa Barcelona, en el marc de la 4a Nit de la Biologia.	Dossier multimèdia sobre l'evolució publicat en el diari Ara l'1 de juliol de 2018	Toni Pou Pujadas
Premi Societat Catalana de Biologia al jove investigador o a la jove investigadora Lliurat el 10 de juliol de 2019 a l'Auditori Ramon Margalef del CosmoCaixa Barcelona, en el marc de la 4a Nit de la Biologia.	<i>Nous actors moleculars en la fisiologia del teixit adipós i patologies associades</i>	Rubén Cereijo Téllez
Premi Societat Catalana de Biologia a un treball de recerca de batxillerat (per a estudiants) Lliurat el 10 de juliol de 2019 a l'Auditori Ramon Margalef del CosmoCaixa Barcelona, en el marc de la 4a Nit de la Biologia.	<i>Bacteris com a agents descontaminants de vessaments d'hidrocarburs en un medi aquàtic. Estudi comparatiu de la capacitat biodegradadora de diferents soques bacterianes davant la presència d'alcans en medi aquàtic</i>	Catherine Iglesias Petrushichev
Premi Lluís Casassas i Simó de la Societat Catalana de Geografia (per a estudiants)	<i>Connectivitat ecològica i paisatgística al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà</i>	Daniel Bejarano Leandro
Accèssits	<i>Anàlisi de la influència i regionalització espacial de múltiples índexs de teleconnexió en la precipitació de l'Espanya peninsular</i>	Joan Martínez Artigas
	<i>Símbols metropolitans en disputa: el procés de patrimonialització de les Tres Xemeneies de Sant Adrià de Besòs (Barcelonès, Catalunya)</i>	Pol Vancells Roldós
Premi Joan Palau Vera de Geografia (Societat Catalana de Geografia) (per a estudiants)	<i>Anàlisi d'aigües de tres ivons del Pirineu aragonès. Estudi de tres ivons de la vall de Benasc: Barbarissa, Batisielles i Cregüenya</i>	Eduard López García

Accèssit Lliurat el 12 de desembre de 2019 a la Sala Pi i Sunyer de l'IEC.	<i>Que n'és, de diferent, consumir a Diagonal Mar! Una comparativa entre el consum d'Espanya, Diagonal Mar i el barri del Besòs i el Maresme a través de la cistella de la compra</i>	Saffa Sajid Hussain
Premi Emmy Noether (Societat Catalana de Matemàtiques)	<i>A negative result for hearing the shape of a triangle. A computer-assisted proof</i>	Gerard Orriols Giménez
Mencions <i>ex aequo</i>	<i>Scheme of pairs of matrices with vanishing commutator</i>	Bartomeu Llopis Vidal
	<i>CM elliptic curves and the Coates-Wiles theorem</i>	Martí Roset Julià
Premi Évariste Galois de la Societat Catalana de Matemàtiques (per a estudiants)	<i>An overview of uniform Roe Algebras. Asymptotic dimension and real rank</i>	Eduard Vilalta Vila
Accèssit	<i>Algorithmic Hopf Galois theory</i>	Marta Salguero García
Premi Joan Profitós d'assaig pedagògic (Societat Catalana de Pedagogia)	<i>10 lliçons per a un ús ètic, saludable i responsable de les tecnologies digitals</i>	Miquel Àngel Prats i Fernández
Premi de la Societat Catalana de Química (per a estudiants)	<i>Valorització de la canola com a biosorbent de metalls pesants en aigües. Efecte dels microorganismes presents en la canola</i>	Marina de la Cruz Hernández
Premi de la Societat Catalana de Tecnologia (per a estudiants)	<i>Avançant cap a la reducció dels temps d'inicialització de sistemes d'electro-reciclatge biològic de CO₂</i>	Meritxell Romans Casas
Accèssit	<i>Estudi de propagació del soroll aeronàutic mitjançant la correlació del nivell de soroll mesurat en sonòmetres amb les trajectòries reals</i>	Carles Ponsa Sala
Premi de la Societat Catalana de Terminologia (per a estudiants) (<i>ex aequo</i>)	<i>Adaptació del Diccionari casteller del TERMCAT al públic infantil</i>	Mariona Arnau Garcia
	<i>La neologia de ciberseguretat en la llengua catalana</i>	Meritxell Morte Sánchez
Premi CCNIEC Marc Viader, a la innovació en productes alimentaris Lliurat el 12 de desembre de 2019 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.		Fundació Espigoladors
Premi CCNIEC, a la millor iniciativa de la indústria alimentària en el camp de la millora de l'alimentació de la població o l'educació alimentària Lliurat el 12 de desembre de 2019 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.		Heura Foods

Premi CCNIEC Ramon Turró, en reconeixement d'una trajectòria d'excel·lència en el camp de la nutrició Lliurat el 12 de desembre de 2019 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.		María del Carmen de la Torre Boronat
Premi Ferran Sunyer i Balaguer	<i>Lie models in topology</i>	Urtzi Buijs, Yves Félix, Aniceto Murillo i Daniel Tanré
	<i>A perspective on canonical Riemannian metrics</i>	Giovanni Catino i Paolo Mastroli
Premi Matemàtiques i Societat (Fundació Ferran Sunyer i Balaguer)	Per la seva dedicació durant vint-i-cinc anys a l'organització de les proves Cangur des de la Societat Catalana de Matemàtiques	Antoni Gomà i Nasarre
Borses Ferran Sunyer i Balaguer	<i>Characterizing access structures with efficient secret sharing schemes</i>	Michael Olugbenga Bamiloshin
	<i>Statistical methodologies for clinical trials with multiple outcomes</i>	Marta Bofill Roig
	<i>Algebraic and semi-algebraic tools for phylogenetic reconstruction</i>	Marina Garrote López
	<i>Random tree structures and related problems</i>	Vasiliki Velona Anastasiou
Premi Fundació Mercè Rodoreda	<i>Prisioneiros de guerra: discursivização da memória traumática em narrativas das literaturas portuguesa e catalã</i>	Fátima Fernandes da Silva
Ajuts Fundació Mercè Rodoreda	<i>Mercè Rodoreda vs. Wajdi Mouawad: cap a una anatomia literària comparada</i>	Laia Güell Paule
	<i>Edificació i enderrocament de subjecte(s) a La mort i la primavera</i>	Maria Palmer Clar
	<i>Reflexions metaliteràries dels escriptors catalans sobre el conte (s. XX-XXI)</i>	Gemma Pellisa Prades
Borsa d'estudi Ramon d'Alòs-Moner	<i>Inventari de l'obra de Salvador Alibau i Arias</i>	Oriol Canadés Díez
Borses d'estudi Eusko-Ikaskuntza - Institut d'Estudis Catalans	<i>Comparació tipològica entre l'onomàstica basca i la catalana</i>	Karim Akbik Verdaguer

Borses d'estudi Generalitat de Catalunya	<i>Formació dels mestres d'obra a Catalunya. Aresta desconeguda de l'empremta del Modernisme català a Cuba</i>	Barbara Beatriz Laffita Menocal (Cuba)
	<i>Materials i terminologia del llibre a la Corona d'Aragó (segles XIV-XV in.)</i>	Andrea Lai (Itàlia)
	<i>Entre la justícia mercantil i les relacions internacionals: Joan Fogassot, notari del Consolat de Mar de Barcelona i ambaixador del sobirà al segle XV</i>	Elena Maccioni (Itàlia)
Borses d'estudi Països Catalans	<i>Encants i almonedes. Un estudi comparatiu dels mercats de segona mà en els entorns urbans dels Països Catalans</i>	Naomi Boigues Escrivà (vinculada al País Valencià)
	<i>Illes i dones, opressió i llibertat. Un estudi crític i comparatiu de l'illa com a espai geogràfic d'opressió femenina, a partir d'Antònia Vicens i Maryse Condé</i>	Neus Giménez Tur (vinculada a les Illes Balears)

7. Convenis de col·laboració

Al llarg del curs 2019-2020, l'IEC ha establert els convenis de col·laboració següents (per ordre cronològic de signatura):

- L'1 de setembre de 2019, amb la Fundació Catalunya La Pedrera i la Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya, un conveni de col·laboració per al programa «Bojos per la ciència: Matemàtiques 2020».
- El 12 de setembre de 2019, amb la Fundació Agrícola Catalana, un conveni marc de col·laboració mitjançant la ICEA.
- L'1 d'octubre de 2019, amb l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, un conveni específic de col·laboració per a l'adscripció d'una col·laboradora a l'IEC.
- El 9 d'octubre de 2019, amb la Institució Francesc de Borja Moll, una addenda al conveni marc de cooperació signat el 22 de febrer de 2018.
- El 8 de novembre de 2019, amb la BC, un conveni de col·laboració per a dur a terme el portal ARCA (Arxiu de Revistes Catalanes Antiques).
- El 8 de novembre de 2019, amb la Càtedra Màrius Torres de la UdL, una addenda número 6 al conveni per a la realització del projecte Corpus Literari Digital.
- El 8 de novembre de 2019, amb la Fundació Eroski i mitjançant el CCNIEC, un conveni de col·laboració per a la promoció d'una alimentació equilibrada.
- El 2 de desembre de 2019, amb Thermo Fisher Scientific, SLU, mitjançant la SCB, un conveni de col·laboració per a l'organització de l'edició 2020 de l'Olimpiada de Biologia de Catalunya.
- El 4 de desembre de 2019, amb Fira de Barcelona, un conveni per a la col·laboració en la promoció, durant el bienni 2019-2020, dels salons Expoquímia, Equiplast i Eurosurfes.
- El 10 de desembre de 2019, amb la UAB, un conveni per a la coedició de l'obra *Inventaris dels fons musicals de Catalunya*. Volum 11: *Fons Col·legiata de Sant Feliu de Girona, Santuari de la Mare de Déu dels Arcs, Santa Maria de la Bisbal, Casa Carles i Narcís Figueras de l'Arxiu Diocesà de Girona*.
- El 7 de gener de 2020, a proposta de la SCM, un conveni de col·laboració amb la Fundació Tecnocampus Mataró-Maresme per a la realització de les proves Cangur al Tecnocampus.
- El 9 de gener de 2020, amb la Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques de Catalunya i mitjançant la SCM, la quarta addenda al conveni signat el 28 de gener de 2011 per a la coedició de la revista *Noubiaix*.
- El 10 de gener de 2020, amb la Fundació Bancària «la Caixa» i a proposta de l'ACS, un conveni de col·laboració per a l'organització del cicle *Diàlegs: una societat que canvia*.
- El 15 de gener de 2020, amb l'IME, el Departament de Cultura i Educació del Consell Insular de Menorca, l'Institut d'Estudis Baleàrics, l'Institut d'Indústries Culturals de les Illes Balears i la UIB, un conveni de col·laboració per a l'edició de l'*Obra científica* de Pasqual Calbó i Caldés.
- El 21 de gener de 2020, amb el CRM, a proposta de la SECCT, una pròrroga del conveni de col·laboració per al programa de visitants Lluís Santaló per a l'any 2020.
- El 13 de febrer de 2020, amb Òmnium Cultural Catalunya Nord, un conveni marc de col·laboració.
- El 7 de juliol de 2020, un protocol general d'actuació de l'IEC, l'AVL i la UIB.

8. Donació d'obres i fons

Durant el curs 2019-2020, l'Institut d'Estudis Catalans ha rebut l'obra i el fons següents:

- El bust de Francesc de Borja Moll elaborat per l'escultor mallorquí Simó Rado Sitjar, donat per la Institució Francesc de Borja Moll el 9 d'octubre de 2019.
- El Fons Manuel Reventós Bordoy, donat per la família Reventós el 22 d'octubre de 2019. Comprèn materials mecanoscrits de l'obra *Estudi econòmic i social de la classe mitja*, assaig ampliat del treball *L'estament mitjà* (premiat en el 16è Concurs Rafael Patxot i Ferrer l'any 1936).

Així mateix, el 21 d'octubre de 2019 es va celebrar un acte en agraïment i record pel llegat de Franziska Knapp a l'IEC, amb una placa en un banc al Jardí Mercè Rodoreda de la Casa de Convalescència.